

SCREENINGOVÉ TESTOVÁNÍ VE ŠKOLÁCH A PRAVIDLA TÝKAJÍCÍ SE POVINNÉHO TESTOVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ

Verze ze dne 19.11.2021:

S ohledem na současný negativní vývoj epidemické situace, významné meziregionální rozdíly a zvyšující se riziko přenosu viru SARS-CoV-2 mezi neočkovanými dětmi a mladistvými bylo v populaci dětí a žáků **přistoupeno k preventivnímu plošnému testování** (dále jen „preventivní testování“), a to **na celém území České republiky**.

K testování dochází proto, že hodnota incidence již ukazuje na výraznou virovou nálož v populaci, a tedy významné riziko kontaktu s nakaženou osobou v běžném životě. Testování patří k jednomu ze zásadních protiepidemických opatření pro minimalizaci rizika vzniku nových ohnisek nákazy, v tomto případě ve školách a školských zařízeních.

Hlavním cílem tohoto preventivního testování je **umožnit bezpečný provoz škol a školských zařízení**. Díky testování se podaří v prvopočátku odhalit a včasné a adekvátně reagovat na případná nová ohniska nákazy. Zachycení případů onemocnění v co nejkratší době pomůže zamezit dalšímu šíření infekce a případnému dalšímu zhoršení epidemické situace.

Cílem tohoto testování je zároveň snaha **předejít případnému zavádění opatření omezujících standardní chod škol**, ke kterému by bylo pravděpodobně nutno přistoupit v případě dalšího nárůstu výskytu nemoci covid-19 ve školách při dále se zhoršující epidemické situaci.

Testování je zacíleno na **děti v přípravných třídách základních škol a přípravných stupních základních škol speciálních a žáky základních škol, středních škol a konzervatoří v denní formě vzdělávání**, kteří nejsou (nebo nemohou být) očkovaní nebo neprodělali covid-19 v posledních 180 dnech.

§ Školám budou distribuovány skrze Národní pedagogický institut neinvazivní antigenní testy pro samoodběr (tzv. rychlé antigenní testy – RAT), kterými se bude testovat ve stanovených termínech. Testovací sady budou dodány do škol podle počtu dětí a žáků. Škola zajistí distribuci příslušného počtu testovacích sad na odloučená pracoviště.

§ Školy mohou zvolit i variantu testování neinvazivními RT-PCR testy pro samoodběr a samotestování. Testování se provádí ve stejných termínech jako testování antigenními testy, čili odběr musí proběhnout v pondělí (pokud není pondělí první vyučovací den v týdnu, tak se test provede první vyučovací den v týdnu); termíny jsou stanoveny v mimořádném opatření ke screeningovému testování.

- PCR testování již není hrazeno z veřejných prostředků, ale školy si testy hradí samy.

I Testování by mělo společně s dalšími režimovými opatřeními přispět k bezpečnějšímu a trvalému prezenčnímu vzdělávání ve školách. Je nutné zdůraznit, že testování na přítomnost viru SARS-CoV-2 musí být chápáno pouze jako jeden z nástrojů omezení šíření onemocnění covid-19 ve školách. **V žádném případě nemůže v důsledku zavedení testování dojít k oslabení ostatních režimových opatření realizovaných ve školách**. Samotné testování má primárně screeningovou funkci, a proto nemůže nahradit další režimová opatření a má sloužit především jako jejich nástroj, který zvyšuje jejich účinnost.

I Testování nepodstupují děti a žáci, kteří doloží, že jsou očkovaní (14 dnů po plně dokončeném očkování) nebo doloží, že prodělali onemocnění covid-19 (po dobu 180 dní od prvního pozitivního testu na covid-19), případně dítě nebo žák, který doloží negativní výsledek testu provedeného v odběrovém místě (ne starší 24 hodin pro antigenní test a 72 hodin pro PCR test).

- Evidenci o ochranné lhůtě a termínech očkování jednotlivých dětí a žáků je možné vést např. prostřednictvím nově doplněných funkcionalit školních informačních systémů (např. Bakaláři, Škola online, Edupage, Edookit). Bližší informace o nových funkcionalitách k testování obdržíte přímo od poskytovatele systému.

Příklad: Žák byl 20. října 2021 očkován poslední dávkou vakcíny proti onemocnění covid-19. Podmínku očkování žák splňuje od 3. listopadu 2021. Žák tedy podstoupí screeningové testování dne 1. listopadu, nemusí se už ale testovat 8. listopadu.

§ Pokud se dítě nebo žák screeningovému testování nepodrobí, bude se moci prezenční výuky účastnit, ale za speciálních podmínek "pro netestované" nastavených mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví (zvýšené použití ochrany dýchacích cest po celou dobu pobytu ve škole a školském zařízení, zákaz některých aktivit atd. - k tomu bližší informace níže). Speciální podmínky se musí dodržovat do doby platnosti stanovené v mimořádném opatření ke screeningovému testování.

§ Screeningové testování stanovených skupin dětí a žáků bude probíhat na základě mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví, které uvedeným informacím dodává právní závaznost.

Obecné informace ke screeningovému testování

§ Mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví ke screeningovému testování se stanoví povinnost pro děti v přípravné třídě základní školy a přípravném stupni základní školy speciální a žáky v základní škole a žáky denní formy vzdělávání ve střední škole a denní formy vzdělávání konzervatoři podrobit se preventivnímu testování. Pokud dítě nebo žák testování neabsolvuje a nevztahuje se na něj příslušná výjimka z testování (prodělaná nemoc nebo ukončené očkování), bude se moci účastnit prezenční výuky a dalších aktivit v základní a střední škole, školní družině nebo školním klubu pouze za dodržení přísnějších speciálních podmínek "pro netestované", konkrétně:

- povinnost nosit ochranu dýchacích cest po celou dobu pobytu ve škole a školském zařízení, ve vnitřních prostorech, tzn. ve třídě při výuce a ve společných prostorách školy, vždy a ve venkovních prostorech, pokud není možné dodržet rozestup 1,5 metru,
- respirátor nebo obdobný prostředek (vždy bez výdechového ventilu) naplňující minimálně všechny technické podmínky a požadavky (pro výrobek), včetně filtrační účinnosti alespoň 94 % dle příslušných norem (např. FFP2, KN 95),
- děti a žáci do 15 let věku a žáci základní školy při vzdělávání nebo poskytování školských služeb v základní škole, školní družině nebo školním klubu, žáci nižšího stupně šestiletého a osmiletého gymnázia při vzdělávání na gymnáziu jsou oprávněni používat jako ochranný prostředek zdravotnickou obličejovou masku nebo obdobný prostředek naplňující minimálně všechny technické podmínky a požadavky (pro výrobek) normy ČSN EN 14683+AC, které brání šíření kapének,
- z povinnosti nosit ochranu dýchacích cest jsou plošně vyjmuty
 - osoby s poruchou intelektu, s poruchou autistického spektra a kognitivní poruchou nebo se závažnou alterací duševního stavu, jejichž mentální schopnosti či aktuální duševní stav neumožňují dodržování povinnosti nosit ochranný prostředek, nebo
 - osoby, které nemohou mít ze závažných zdravotních důvodů nasazen ochranný

prostředek dýchacích cest a tuto skutečnost prokáží škole lékařským potvrzením; tyto osoby jsou však povinny mít nasazen ochranný prostředek, který je v lékařském potvrzení specifikován, vyjma případů, kdy je v lékařském potvrzení výslovně uvedeno, že dotyčná osoba nemůže mít nasazen jakýkoli ochranný prostředek dýchacích cest,

- nesmí cvičit ve vnitřních prostorech; převlékají se s odstupem od ostatních osob a nesmí použít sprchy, nesmí zpívat, **pokud nelze od ostatních osob dodržet odstup 2 m**,
- používají hygienické zařízení určené školou či školským zařízením pouze pro děti a žáky, kteří nepodstoupili preventivní antigenní test podle odstavce 1 písm. a), je-li organizačně možné ve škole zajistit pro tyto děti a žáky zvláštní hygienické zařízení,
- při konzumaci potravin a pokrmů včetně nápojů nepoužívají ochranný prostředek dýchacích cest a musí sedět v lavici nebo u stolu,
- nemusí nosit ochranný prostředek dýchacích cest při pobytu na pokoji (tj. mimo společné prostory) na škole v přírodě nebo obdobné akci pořádané školou, v době konzumace potravin a pokrmů včetně nápojů dodržovat rozestup od ostatních osob minimálně 1,5 metru (netýká se dětí a žáků, kteří mají stanovenou výjimku z povinného nošení ochrany dýchacích cest).

§ Dětem a žákům, kteří mají pozitivní výsledek testování, je nadále zakázána osobní přítomnost na vzdělávání.

- testování bude probíhat tzv. samoodběrem, u kterého **není nutná asistence zdravotnického personálu**.

I V případě testování dětí v přípravné třídě nebo přípravném stupni, žáků 1.-3. ročníku 1. stupně ZŠ a žáků škol a tříd zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona je umožněna asistence při provádění testu třetí osobou (zákonný zástupce či jiná osoba, která musí mít souhlas nebo být pověřena zákonným zástupcem a zároveň s touto asistencí souhlasit). V takovém případě je nutné uzpůsobit počet osob v testovacím prostoru tak, aby byly dodrženy rozestupy (viz níže "Příprava"). Pro zákonného zástupce či jinou asistující osobu platí výjimka z doporučeného omezení vstupu třetích osob do školy (resp. jedná se o důvod k umožnění vstupu do školy).

I Dále v ostatních individuálních případech, kdy testovaný žák není schopen provést test sám (např. z důvodů fyzických či jiných indispozic), je také možná asistence třetí osoby. V takovém případě proběhne testování ve vyhrazených prostorách školy tak, aby nedošlo k rizikovému kontaktu této asistující osoby s ostatními dětmi nebo žáky.

§ V případě, že dítě nebo žák se z jakéhokoliv důvodu odmítne testovat, musí splnit výše uvedené speciální podmínky "pro netestované", které musí plnit do doby platnosti stanovené v mimořádném opatření ke screeningovému testování.

§ Pokud dítě nebo žák **nebude přítomen na testování na začátku vyučování**, ale dostaví se na vyučování později, provede si test pod dohledem pověřené osoby bezprostředně po svém příchodu.

I V případě, že se dítě/žák dostaví v určený den testování **do školní družiny před začátkem vyučování**, není nezbytně nutné, aby byl test proveden při příchodu do družiny. Dítě/žák může být testován až ve škole.

Pravidla ve školních družinách, školních klubech

§ Osobní přítomnost dítěte nebo žáka ve školní družině nebo školním klubu lze připustit také pouze tehdy, pokud splní stejné podmínky, jaké jsou stanoveny pro osobní přítomnost v samotné škole s tou výjimkou, že školní družina nebo školní klub děti a žáky netestují a děti a žáci jim tak mohou předložit čestné prohlášení o negativním výsledku testu provedeného ve škole. Pokud je školní

družina nebo školní klub se školou jednou právnickou osobou, pak se žádné čestné prohlášení nepředkládá, protože školní družina nebo školní klub má informace o tom, zda bylo dítě či žák testován, nebo zda musí nosit po celou dobu pobytu stanovený prostředek ochrany dýchacích cest.

Výsledky a následné kroky

Děti a žáci:

- § **V případě pozitivního výsledku** testu je třeba pozitivně testovaného izolovat od ostatních osob do izolační místnosti (pozitivně testovaný je vždy izolován od negativně testovaných).
- § **Nezletilé dítě nebo žák** – škola kontaktuje zákonného zástupce, se souhlasem zákonného zástupce (který může být dán i předem) a po náležitém poučení o nutných opatřeních během návratu domů, může žák opustit školu, jinak žák vyčkává v izolaci do doby převzetí zákonným zástupcem. Při péči o podezřelého z nákazy je nutné použít ochranné osobní pomůcky touto osobou i zaměstnancem školy.
- D Prostor izolace musí být dobře udržovatelný a dezinfikovatelný, přirozeně větratelný oknem. Je ideální, pokud je tento prostor vybavený umyvadlem na mytí rukou s přívodem tekoucí teplé a studené pitné vody, včetně vybavení mýdlem v dávkovači, zásobníkem na jednorázové ručníky a dezinfekcí na ruce. Prostor nesmí být průchozí do jiné využívané místnosti, která je mimo izolační režim. Pro účely izolace by měla být vyznačena a označena samostatná toaleta, která se nachází v blízkosti izolační místnosti, a ta nemá být v době využití izolace používána dalšími osobami.
- § **Zletilý žák – je poučen** o nutných opatřeních během návratu domů a bez zbytečného odkladu opouští školu/školské zařízení nebo místo výkonu praktické výuky/odborné praxe;
- § **V případě, že je pozitivně testované dítě nebo žák ubytované ve školském výchovném a ubytovacím zařízení, tak následný postup řeší místně příslušná krajská hygienická stanice.**

Konfirmace a návrat:

- § **Povinná konfirmace v případě pozitivního AG testu** (v případě RT-PCR testů se již další konfirmace neprovádí): Škola vydá pozitivně testované osobě nebo zákonnému zástupci potvrzení (viz příloha) o tom, že byl pozitivně testován. Dané dítě nebo žák, nebo zákonný zástupce dítěte nebo žáka je povinen telefonicky nebo jiným obvyklým dálkovým způsobem informovat o pozitivním testu poskytovatele zdravotních služeb v oboru všeobecného praktického lékařství

Konfirmace a návrat:

§ **Povinná konfirmace v případě pozitivního AG testu** (v případě RT-PCR testů se již další konfirmace neprovádí): Škola vydá pozitivně testované osobě nebo zákonnému zástupci potvrzení (viz příloha) o tom, že byl pozitivně testován. Dané dítě nebo žák, nebo zákonný zástupce dítěte nebo žáka je povinen telefonicky nebo jiným obvyklým dálkovým způsobem informovat o pozitivním testu poskytovatele zdravotních služeb v oboru všeobecného praktického lékařství

nebo praktického lékařství pro děti a dorost, a ten je povinen rozhodnout o indikaci konfirmačního vyšetření metodou RT-PCR a vyplnit elektronickou žádanku k tomuto vyšetření.

§ **Následné kroky pak vyhodnocuje místně příslušná krajská hygienická stanice**, která by měla postupovat v souladu s Metodickým pokynem hlavní hygieničky ČR pro orgány veřejného zdraví k nařizování karantény a izolace v souvislosti s onemocněním covid-19 ([odkaz ZDE](#)).

§ Pokud je v důsledku mimořádných opatření (například mimořádným opatřením KHS) nebo z důvodu nařízení karantény znemožněna osobní přítomnost ve škole více než poloviny dětí, žáků nebo studentů alespoň jedné skupiny/třídy, přechází nepřítomní žáci na distanční výuku po dobu trvání tohoto stavu. Viz § 184a odst. 1 školského zákona.

§ V ostatních případech škola nemá povinnost poskytovat nepřítomným dětem, žákům či studentům vzdělávání distančním způsobem. Škola postupuje obdobně jako při běžné absenci. Doporučuje se, pokud to organizační možnosti školy dovolí, poskytovat ve škole nepřítomným dětem, žákům či studentům studijní podporu na dálku, např. formou zasilání materiálů, úkolů či výukových plánů na dané období. Děti a žáci se zapojují na bázi dobrovolnosti a s ohledem na své individuální podmínky.

§ Podmínky omlouvání absence škola stanoví ve svém školním řádu, který schválí školská rada.

§ Obdobně se pak postupuje v případě, kdy **dítě či žák odmítne jak testování, tak nošení ochranného prostředku** (a nevztahuje-li se na něj mimořádným opatřením stanovená výjimka z povinnosti nosit respirátor či roušku). V takovém případě škola (školské zařízení) nemůže v souladu s mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví ke screeningovému testování umožnit dítěti či žákovi osobní přítomnost na vzdělávání či poskytování školských služeb. Pokud by škola (školské zařízení) osobní přítomnost dítěte nebo žáka, který odmítá nosit respirátor nebo roušku, přestože podle mimořádné opatření musí, připustila, poruší mimořádné opatření.

- V případě, že dítě či žák odmítne nosit ochranný prostředek až v průběhu poskytování vzdělávání či školských služeb, škola (školské zařízení) je povinna takové dítě či žáka izolovat od ostatních osob a kontaktovat zákonného zástupce.
- Dítě či žák není automaticky omluven ze svého vzdělávání a záleží na přístupu konkrétní školy, resp. na pravidlech stanovených ve školním řádu. Dítě či žák tedy musí být omluven v souladu se školním řádem.
- Pokud se poměří zájem na ochraně zdraví a právo na vzdělávání, je třeba zdůraznit, že mimořádné opatření neomezuje právo na vzdělávání. Dětem a žákům je umožněna osobní přítomnost na vzdělávání i bez toho, aniž by se podrobili preventivnímu testování. Jak je uvedeno výše, tyto děti nebo žáci jsou pak povinni s ohledem na ochranu zdraví ostatních osob po celou dobu pobytu nosit ochranný prostředek k zakrytí úst a nosu. Mimořádné opatření pak také myslí i na případy, kdy jsou osoby z povinného nošení ochranného prostředku vyjmuty. Testování samoodběrem představuje minimální zásah, který ale umožní naplnit právo na vzdělání a zároveň je nástrojem pro ochranu zdraví, obdobně pak platí i pro povinnost nosit prostředek ochrany dýchacích cest. Je tedy legitimním požadavkem dětem a žákům, které odmítají jak testování, tak i prostředek ochrany dýchacích cest, neumožnit osobní přítomnost na vzdělávání či poskytování školských služeb, když by museli být společně ve škole či školském zařízení s osobami, které se testování, případně povinnosti nosit prostředek ochrany dýchacích cest, podrobili.